

31.12.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**31 Aralık 2021
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

31 Aralık 2021 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67 nci Maddesinde Yer Alan Tevkifat Oranları Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5046)
- Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması ile 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun Geçici 37 nci Maddesinin Uygulama Süresi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5047)
- Bazı Kamu İktisadi Teşebbüslerine Ait Kadro ve Pozisyonların İptali ve İhdası Hakkında Karar (Karar: 2021/613)
- Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde ve Hizmet Dallarında Sağlık Hizmetlerinin Etkili ve Verimli Bir Şekilde Yürütülebilmesi Amacıyla Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdam Edilecek Hizmet Birimlerinin, 2022 Yılında Uygulanmak Üzere Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar: 2021/614)

ATAMA KARARLARI

- Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2021/617, 618, 619, 620, 621)

YÖNETMELİKLER

- Dozimetri Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesine İlişkin Yönetmelik
- Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Tesislerinden Yararlanacak Kişi, Kamu ve Özel Kuruluşların Sistem, Cihaz ve Donanımlarına Yer Tahsisi ve Kule Kullanılması Hizmetlerinin Sağlanmasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Meslekî Yeterlilik Kurumu Meslekî Yeterlilik Belgesi Zorunluluğu Getirilen Mesleklerle İlişkin Tebliğ (Sıra No: 2021/2)
- 2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Alınacak Geri Kazanım Katılım Payı Tutarlarına İlişkin Tebliğ (2022/1)
- Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 407)
- Turizm Tesislerinin Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2019/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Doğal Çiçek Soğanlarının 2022 Yılı İhracat Listesi Hakkında Tebliğ (No: 2021/46)
- Tıbbi Sülük Yıllık İhracat Kotasının Tahsisi ve CITES Belgesi Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ (No: 2021/50)

- Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline Göre Yaş Çay Üreticilerine 2021Yılı Yaş Çay Ürünü İçin Fark Ödemesi Desteği Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/51)
- Karayolu Yolcu Taşımacılığında Kullanılan Terminallere İlişkin Tavan Ücret Tarifeleri Hakkında Tebliğ
- Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2021/17)
- Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/16)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2021/18)
- 2920 Sayılı Sivil Havacılık Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2022/1)
- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelikte Yer Alan İdari Para Cezalarının Yeniden Değerlendirilmesine İlişkin Tebliğ (2022/2)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 8/9/2021 Tarihli ve 2018/5316 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 7/10/2021 Tarihli ve 2018/13952 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 19/10/2021 Tarihli ve 2018/34757 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 23/11/2021 Tarihli ve 2019/4821 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARLARI

- Yargıtay 2. ve 3. Hukuk Dairelerine Ait Kararlar

2021'de Türkiye'de bitkisel üretim geriledi

Bitkisel üretim bu yıl, 2020'ye göre tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde yüzde 13,4 azalırken, sebzelerde yüzde 1,8 arttı. Meyveler, içecek ve baharat bitkilerinde ise üretim yüzde 5,4 yükseldi.

Türkiye İstatistik Kurumu, 2021'e ilişkin bitkisel üretim istatistiklerini açıkladı.

Üretim miktarları, 2021'de geçen yıla göre tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde yüzde 13,4 azalırken, sebzelerde yüzde 1,8, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinde yüzde 5,4 artış gösterdi.

Üretim miktarları bu yıl yaklaşık olarak tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde 61,7 milyon ton, sebzelerde 31,8 milyon ton, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinde 24,9 milyon ton oldu.

Tahıl ürünleri üretim miktarları yıllık bazda yüzde 14,3 azalarak yaklaşık 31,9 milyon ton olarak gerçekleşti.

Söz konusu dönemde buğday üretimi yüzde 13,9 düşerek yaklaşık 17,7 milyon tona, arpa üretimi yüzde 30,7 azalarak yaklaşık 5,8 milyon tona, çavdar üretimi yüzde 32,4 düşerek 200 bin tona, yulaf üretimi yüzde 12,2 gerileyerek 276 bin tona gerilerken, dane mısır üretimi yüzde 3,8 artarak yaklaşık 6,8 milyon tona ulaştı.

Baklagillerin önemli ürünlerinden nohut üretimi yüzde 24,6 düşerek 475 bin ton, kırmızı mercimek yüzde 30,6 gerileyerek 228 bin ton, yumru bitkilerden patates ise yüzde 1,9 azalarak 5,1 milyon ton olurken, kuru fasulye yüzde 9,1 yükselerek 305 bin ton olarak gerçekleşti.

Yağlı tohumlardan soya üretimi yüzde 17,2 artarak 182 bin ton, ayçiçeği üretimi yüzde 16,8 yükselerek yaklaşık 2,4 milyon ton oldu.

Tütün üretimi yüzde 7,7 gerileyerek 73 bin ton, şeker pancarı üretimi ise yüzde 20,7 azalarak yaklaşık 18,3 milyon ton olarak hesaplandı.

Meyve ve sebze üretimi

Sebze ürünleri alt gruplarından yumru ve kök sebzelerin üretimi yüzde 6,9, meyvesi için yetiştirilen sebzelerin üretimi yüzde 0,9 arttı.

Sebzeler grubunun önemli ürünlerinden kuru soğanda yüzde 9,6, kuru sarımsakta ise yüzde 13,5, biberde (salçalık, kapya) yüzde 11,9, hıyarda yüzde 0,2, beyaz lahanada yüzde 0,6 artış olurken, domateste yüzde 0,8 ve ıspanakta yüzde 5,7 düşüş görüldü.

Meyveler içinde önemli ürünlerin üretimi geçen yıla göre kayısıda yüzde 4, üzümde yüzde 12,8, kirazda yüzde 4,8 azaldı, elmada yüzde 4,5, çilekte yüzde 22,4, zeytinde yüzde 32,1 arttı.

Turunçgil meyvelerinden mandalina yüzde 14,7, portakal yüzde 30,6, limon yüzde 30,4, sert kabuklu meyvelerden fındık yüzde 2,9 yükselirken, Antep fıstığı yüzde 59,7 geriledi.

Muz üretimi yüzde 21,3 artarken, incir üretimi ise değişim göstermeyerek 320 bin ton olarak gerçekleşti.

Süs bitkileri üretimi arttı

Süs bitkileri üretim miktarı 2021 yılında geçen yıla göre yüzde 2,9 arttı.

Süs bitkileri üretimi içindeki paylar incelendiğinde kesme çiçekler yüzde 62,3, diğer süs bitkilerinde yüzde 37,7'lik bir paya sahip oldu.

Kesme çiçek üretimi bir önceki yıla göre yüzde 5,2, iç mekan süs bitkileri üretimi yüzde 11,4 yükselirken, dış mekan süs bitkileri üretimi yüzde 1,8 oranında azaldı.

Hal uyuşmazlıklarında yeni parasal sınır belirlendi

Üreticiler ile sebze ve meyve ticareti yapanlar arasında çıkacak uyuşmazlıklarda, hal hakem heyetinin vereceği kararların asliye ticaret mahkemesinde delil olarak ileri sürülebilmesine ilişkin parasal sınır 174 bin 457,20 lira oldu.

Ticaret Bakanlığının "Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 10'uncu Maddesinde Yer Alan Parasal Sınırların Artırılmasına İlişkin Tebliğ"i Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlandı.

Tebliğle, ilgili kanun kapsamındaki parasal sınırların, 2021 yılı için yeniden değerlendirme oranı olarak tespit edilen yüzde 36,2 oranında artırılarak yeniden belirlenmesine ilişkin esaslar düzenlendi.

Buna göre, 2022 yılı için değeri 174 bin 457,20 liranın **altında** bulunan uyuşmazlıklarda **hal** hakem heyetlerine başvuru zorunlu tutuldu. Bu uyuşmazlıklarda heyetin vereceği kararlar ilam hükmünde olacak. Bu kararlar, İcra ve İflas Kanunu'nun ilamların yerine getirilmesi hakkındaki hükümlerine göre yerine getirilecek.

174 bin 457,20 lira ve üstündeki uyuşmazlıklarda hal hakem heyetinin vereceği kararlar, asliye ticaret mahkemesinde delil olarak ileri sürülebilecek.

Tebliğ, 1 Ocak 2022'den itibaren yürürlüğe girecek.

Kayseri Şeker/Akay: Ocak'ta şekere %20-25 zam gelebilir

Bloomberg HT'deki Piyasa Hattı programına konuk olan Kayseri Pancar Ekicileri Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akay Ocak ayında şekere zam beklediğini açıkladı.

Kayseri Pancar Ekicileri Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Akay Bloomberg HT'ye Ocak ayında yüzde 20-25 oranında zam beklentisi olduğunu söyledi.

Akay 2021'de 2,4 milyon ton şeker üretimiyle yüzde 20 düşüş olduğunu bunun nedeninin de hem üretim miktarının azalması hem de verimlilikte azalma olduğunu belirtti. Akay ayrıca, “Kotaları dolduramaz olduk. Benzer tarım ürünlerinde de aynı şey yaşandı” diye ekledi.

Halka arzı istediklerinin altını çizen Akay, “Haziran ayında halka arzı yapacaktık fakat yatırımcı talebinin az olmasından dolayı ertelemek durumunda kaldık. Ocak ayı itibari ile yeniden değerlendirme yapacağız. **Borsa**da bir sorunla karşılaşılmazsa biz halka arzı tamamlamak istiyoruz” dedi.

Akay gübredeki fiyat artışı dolayısıyla 2022 için pancar avansını 720 TL'ye çıkardıklarını da belirtti.

Mevduat ve kredi faizleri uçuyor

TL likidite sıkışıklığı, yeni mevduat ürünüyle kızışan bankalararası rekabet ve sık sık görülen dalgalanmalarla öngörülebilirliğin kaybedilmesi TL mevduat faizlerini yüzde 26'ya kadar çıkarırken ticari kredi faizleri ise yüzde 46 seviyesini gördü.

Şebnem TURHAN

Para politikasında bir yılda yaşanan yoğun değişim, döviz kurlarındaki aşırı dalgalanma, piyasada öngörülebilirliğin zayıflı aması ve TL likidite sıkışıklığı ile devreye giren kur korumalı TL mevduatın getirdiği rekabet ortamı bankalarda hem kredi hem de mevduat faizlerini artırdı. Merkez Bankası'nın politika faizi yüzde 14 seviyesinde olsa da ticari kredi faizinde bankacılık kaynakları oranının yüzde 40'a kadar çıktığını belirtti. Kaynaklar kur korumalı TL mevduat ürününde en fazla yüzde 17 faiz verilse de TL mevduatlarında yüzde 26'ya kadar varan faiz oranlarının gözlendiğini vurguladı. Bankaların mevduat kapma yarışı özellikle milyon lira üzeri mevduatta daha kızışırken bankalar arası büyük meblağların transfer olduğu belirtiliyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan geçen hafta pazartesi günü kur korumalı TL mevduat hesabıyla vatandaşların kurdaki dalgalanmalardan korunacağını dile getirmesinin ardından bankalarda ürün kullanılmaya başlandı. Hazine ve Maliye Bakanlığı yayımladığı yazıda politika faizinin 3 puan üzerinde en fazla mevduat faizi verilebileceğini belirtince bankalar kur korumalı olmayan mevduatlarda birbiriyle yarışa girdi. Geçen haftalarda piyasadaki TL sıkışıklığı ve yılsonu bilanço kapama adımları nedeniyle yüzde 18-19 seviyelerine çıkan TL mevduat faizi yılın son haftasında ise yüzde 20-26 seviyelerine yükseldi. Kamu bankaları ise mevduat yarışında biraz geride kalmış gibi görünüyor. Bankacılık kaynakları kamu bankalarının en fazla yüzde 17,5-19 seviyelerinde TL mevduat faizi verebildiğini

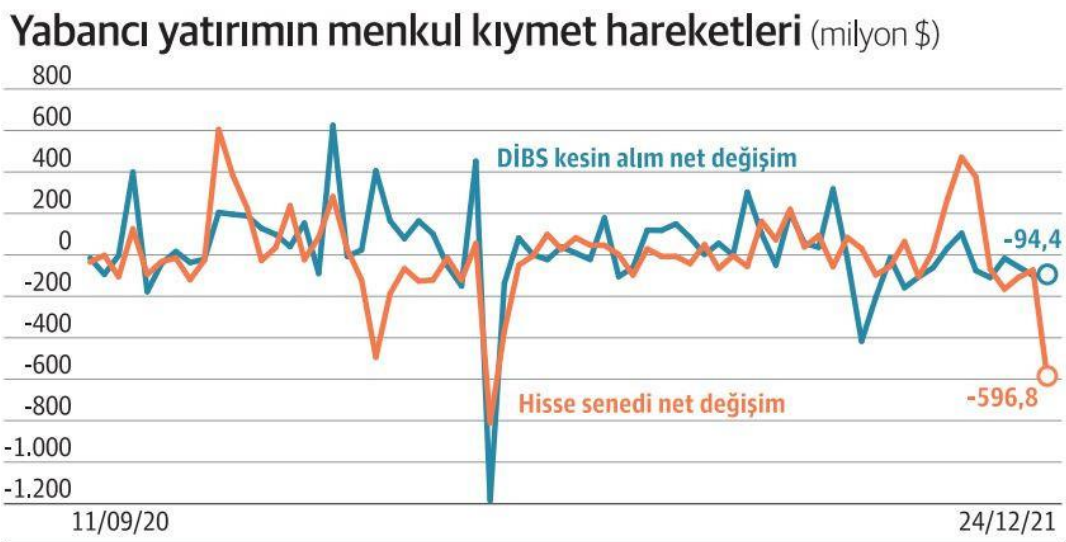
yüzde 20'nin üzerine çıkan özel bankaların kamudan mevduat transfer ettiğini de belirtti.

Dolar mevduat faizi de yükseldi

Merkez Bankası da döviz tevdiat hesaplarından kur korumalı TL mevduat ürüne geçişi teşvik etmek için bankalara zorunlu karşılıklarda farklı uygulamalar yapacağını açıklamıştı. Öyle ki DTH'larında hiçbir değişim yaşamayan bankaların Merkez Bankası'nda tuttıkları zorunlu karşılıklarından yüzde 1,5 komisyon alacağını duyurmuştu. Bu durumun bankalarda DTH'ları azaltmaya yönelik adım atması beklenirken dolar mevduat faizi de yükseldi. Bankacılık kaynakları dolar mevduat hesabında yüzde 1,5'e yükseldiğini belirtirken geçen haftalarda en yüksek yüzde 1,2 seviyelerinin görüldüğünü belirtti.

Merkez Bankası politika faizi yüzde 14 seviyesinde ve sıkı para politikasının ticari kredilerde ivme kaybına yol açtığı faiz indirimlerinin gerekçesi olsa da bankaların uyguladığı faizler bunların çok çok ötesinde bulunuyor. Ticari müşterilerde ise rotatif kredilerde yüzde 46 faiz oranını gördüğünü belirten bankacılık kaynakları yüzde 30'un altında ise ticari kredi faizi görmenin zor olduğunu belirtiyor. Bir diğer kaynağın verdiği bilgiye göre kamu bankaları da yüzde 14,8 seviyesindeki TLREF'i baz alarak vadeye göre TLREF artı 2'den başlayan oranlarla ticari kredi kullanıyor. Bankacılık uzmanı, rotatif kredide ise yüzde 17,5 seviyesinin de kamu bankalarından alınabilen en düşük seviye olduğu kaydetti.

Peki neden yükseliyor hem kredi hem de mevduat faizleri? Bankacılık kaynakları öncelikle TL likidite sıkışıklığına dikkat çekiyor. Uzmanların verdiği bilgiye göre Merkez Bankası'nın aralık ayı boyunca doğrudan döviz satımıyla yaptığı müdahalelerde piyasadan TL çektiği bunun fonlamanın da limitlere gelmiş olması TL'yi değerli hale getiriyor. Ve TL bu kadar güç bulunurken fiyatı da artıyor ve bankalar da kredi vermeye çok yanaşmıyor.

Bireylerin dolar mevduatı 537 milyon dolar azaldı

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kur korumalı TL mevduat ürününü pazartesi günü duyurduğu ve dolar/ TL'nin 18.36 lira seviyelerinden 10.25 liraya kadar gerilediği geçen hafta Merkez Bankası verilerine göre yurtiçi yerleşiklerin döviz mevduatı parite etkisinden arındırılmış olarak 1 milyar 458 milyon dolar arttı. Toplam döviz mevduatı parite etkisinden arındırılmamış olarak ise 238 milyar 974 milyon dolara çıktı. Böylece döviz mevduatı kur korumalı TL mevduat ürününün uygulamaya girdiği geçen hafta döviz mevduatları tarihi en yüksek seviyesine çıktı. Gerçek kişilerin döviz mevduatı 136 milyon dolar azalırken tüzel kişilerin döviz mevduatı 1 milyar 594 milyon dolar yükseldi. Gerçek kişilerin döviz mevduatında en büyük değişim ise dolar cinsi döviz mevduatında yaşandı. Merkez Bankası haftalık para ve banka istatistiklerine göre gerçek kişilerin dolar cinsi döviz mevduatı geçen hafta 537 milyon dolar, Euro cinsi döviz mevduatının dolar karşılığı parite etkisinden arındırılmış olarak 265 milyon dolar azalırken, kıymetli maden depo hesaplarının dolar cinsi karşılığı da yine parite etkisinden arındırılmış olarak 571 milyon dolar arttı. Kur korumalı TL mevduat hesabı sadece gerçek kişilere getirildi. Tüzel hesaplarda ise kurdaki düşük seviyeler alım fırsatı olarak değerlendirilmiş gibi görünüyor. Merkez Bankası verilerine göre tüzel kişilerin dolar cinsi döviz mevduatı geçen hafta 627 milyon dolar, Euro cinsi döviz mevduatının dolar karşılığı parite etkisinden arındırılmış olarak 853 milyon dolar artış gösterdi.

Uluslararası net rezervler 19 yılın en düşük seviyesinde

Merkez Bankası'nın (TCMB) net uluslararası rezervleri 24 Aralık itibarıyla bir önceki haftaya göre 3.5 milyar dolar düşüşle 8.63 milyar dolara geriledi. Böylece TCMB'nin net uluslararası rezervleri bu yıl daha önce görülen dip seviyelerin de altına inerek Ağustos 2002'den bu yana en düşük seviyeye indi. Net rezervler Aralık ayında TCMB'nin satış tarafında döviz piyasasına doğrudan müdahalesini takiben bir önceki hafta 21.17 milyardan 12.16 milyar dolara inmişti. Merkez Bankası toplam rezervleri ise 24 Aralık haftasında 5 milyar 948 milyon dolar azalarak 110 milyar 926 milyon

dolara geriledi. 24 Aralık'ta Merkez Bankası brüt döviz rezervleri 5 milyar 812 milyon dolar gerileyerek 72 milyar 555 milyon dolara düştü. Brüt döviz rezervleri, 17 Aralık'ta 78 milyar 367 milyon dolar seviyesindeydi. Söz konusu dönemde altın rezervleri, 136 milyon dolar azalarak 38 milyar 507 milyon dolardan 38 milyar 371 milyon dolara geriledi. Böylece Merkez Bankası'nın toplam rezervleri, 24 Aralık haftasında bir önceki haftaya kıyasla 5 milyar 948 milyon dolar azalışla 116 milyar 874 milyon dolardan 110 milyar 926 milyon dolara indi.

Bireylerin vadeli TL mevduatı 1.5 milyar lira azaldı

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) haftalık verilerine göre kur korumalı TL mevduatı ürününün devreye girdiği geçen hafta gerçek kişilerin toplam TL mevduatı 9.4 milyar lira azaldı. Gerçek kişilerin vadeli TL mevduatı ise 17 Aralık haftasındaki 807 milyar 25 milyon liradan 805 milyar 441 milyon liraya indi. Böylece 1 haftada gerçek kişilerin vadeli TL mevduatı 1 milyar 584 milyon lira azaldı.

Yabancı hissede mart sonrası en sert çıkışı yaptı

Merkez Bankası'nın istatistiklerine göre Borsa İstanbul'un sert değer kaybettiği geçen hafta yabancı hisse senedi piyasasında net 569.8 milyon dolarlık satış yaptı. Yabancı yatırımcıların bu satışı 26 Mart haftasından sonraki yılın en sert satışı. Yabancıların DİBS'teki satışı da 94.4 milyon dolar, şirket borçlanma senetlerinde ise 2.6 milyon dolar oldu.

Altından TL'ye dönüşüme stopaj avantajı

Altın mevduattan TL'ye çevrilen mevduatta stopaj oranı sıfır olarak uygulanacak.

Altın cinsinden mevduat hesaplarından dönüşüm fiyatı üzerinden TL'ye çevrilen mevduat ve katılma hesaplarında tevkifat oranı yüzde 0 olarak uygulanacak.

Gelir vergisi kanununun geçici 67. maddesinde yer alan tevkifat oranları hakkında kararda düzenlemeler yapan Cumhurbaşkanı kararı Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yayımlandı.

Karara göre, söz konusu hüküm; TL mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi uygulaması kapsamında, 28 Aralık tarihi itibarıyla mevcut altın depo hesapları ve altın cinsinden katılım fonu hesapları ile bu tarihten sonra açılacak işlenmiş ve hurda altın hesaplarından dönüşüm fiyatı üzerinden TL'ye çevrilen mevduat ve katılım hesaplarına uygulanacak.

Döviz mevduatı 'yeni ürün' haftasında arttı

Kur korumalı TL vadeli mevduat ürününün duyurulduğu 24 Aralık haftasında yurtiçi yerleşiklerin döviz mevduatları arttı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kur korumalı TL mevduat ürününü pazartesi günü duyurduğu ve dolar/TL'nin 18.36 lira seviyelerinden 10.25 liraya kadar gerilediği geçen hafta Merkez Bankası verilerine göre yurtiçi yerleşiklerin döviz mevduatı parite etkisinden arındırılmış olarak 1 milyar 458 milyon dolar arttı.

Toplam döviz mevduatı parite etkisinden arındırılmamış olarak ise 238 milyar 974 milyon dolara çıktı. Böylece döviz mevduatı kur korumalı TL mevduat ürününün uygulamaya girdiği geçen hafta döviz mevduatları tarihi en yüksek seviyesine çıktı.

Gerçek kişilerin döviz mevduatı 136 milyon dolar azalırken, tüzel kişilerin döviz mevduatı 1 milyar 594 milyon dolar yükseldi. Gerçek kişilerin döviz mevduatında en büyük değişim ise dolar cinsi döviz mevduatında yaşandı.

Merkez Bankası haftalık para ve banka istatistiklerine göre gerçek kişilerin dolar cinsi döviz mevduatı geçen hafta 537 milyon dolar, Euro cinsi döviz mevduatının dolar karşılığı parite etkisinden arındırılmış olarak 265 milyar dolar azalırken, kıymetli maden depo hesaplarının dolar cinsi karşılığı da yine parite etkisinden arındırılmış olarak 571 milyon dolar arttı.

Kur korumalı TL mevduat hesabı sadece gerçek kişilere getirildi. Tüzel hesaplarda ise kurdaki düşük seviyeler alım fırsatı olarak değerlendirilmiş gibi görünüyor. Merkez Bankası verilerine göre tüzel kişilerin dolar cinsi döviz mevduatı geçen hafta 627 milyon dolar, Euro cinsi döviz mevduatının dolar karşılığı parite etkisinden arındırılmış olarak 853 milyon dolar artış gösterdi.

Türkiye'nin petrol ithalatı yüzde 22,3 arttı

Türkiye'nin toplam petrol ithalatı, 2021 yılı Ekim ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 22,3 artarak 4 milyon 205 bin 34 ton oldu.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) 2021 yılı Ekim ayına ilişkin 'Petrol Piyasası Sektör Raporu'na göre, Türkiye'nin toplam petrol ithalatı içinde en büyük kalemi oluşturan ham petrolde ithalat yüzde 24,2 artarak 2 milyon 893 bin 199 tona çıktı.

Toplam petrol ithalatı ise ekimde geçen yılın aynı ayına göre yüzde 22,3 artarak 4 milyon 205 bin 34 ton oldu.

Bu dönemde motorin türleri ithalatı yüzde 8,7 artışla 1 milyon 45 bin 382 ton seviyesinde gerçekleşti. İthalatın kalan bölümünü havacılık ve denizcilik yakıtları, benzin ve fuel-oil türleri ile diğer ürünler oluşturdu.

En fazla ham petrol ve petrol ürünleri ithalatı 1 milyon 384 bin tonla Irak'tan yapılırken, bu ülkeyi 1 milyon 119 bin tonla Rusya ve 296 bin 525 tonla Norveç izledi.

Öte yandan, benzin satışları ekimde geçen yılın aynı ayına göre yüzde 45 artarak 308 bin 247 tona çıkarken, motorin satışları yüzde 1,1 azalışla 2 milyon 409 bin 483 tona indi. Toplam petrol ürünleri satışları ise yüzde 2,9 artışla 2 milyon 840 bin 135 ton olarak kayıtlara geçti.

Petrol ürünleri ihracatı yüzde 11,7 arttı

Geçen yıl yeni tip koronavirüs salgınının yayılmasını önlemek için uygulanan kısıtlamalara bağlı olarak durma noktasına gelen havacılık yakıtları ihracatında toparlanma devam ediyor. Havacılık yakıtları ihracatı ekimde yüzde 73,1 artarak 326 bin 877 ton oldu.

Söz konusu dönemde, denizcilik yakıtları ihracatı da yüzde 67,6 artışla 173 bin 211 ton olarak gerçekleşti. Benzin türleri ihracatı yüzde 14,6 azalışla 163 bin 154 tona gerilerken, motorin türleri ihracatı yüzde 0,6 artışla 256 bin 265 ton oldu.

Petrol piyasasında diğer ürünlerle birlikte toplam ihracat yüzde 11,7 artarak 1 milyon 17 bin 614 tona çıktı.

Petrol ürünleri üretiminde yüzde 12,1 artış

Motorin türleri üretimi, ekimde geçen yılın aynı ayına göre yüzde 11,2 artışla 1 milyon 592 bin 747 ton, benzin türleri üretimi yüzde 4,4 artışla 438 bin 459 ton, havacılık yakıtları üretimi yüzde 95,4 artışla 293 bin 247 ton oldu.

Denizcilik yakıtları üretimi de yüzde 76,8 artışla 132 bin 570 ton olarak hesaplandı. Diğer yakıt türleriyle toplam rafineri petrol ürünleri üretimi yüzde 12,1 artışla 3 milyon 278 bin 619 tona çıktı.

Vaka sayısı 40 bine dayandı

Sağlık Bakanlığı, COVID-19 vaka tablosunu açıkladı. Türkiye'de son 24 saatte 369 bin 647 COVID-19 testi yapıldı, 39 bin 681 kişinin testi pozitif çıktı, 139 kişi yaşamını yitirdi.

GÜNLÜK COVID-19 TABLOSU

30 Aralık 2021, Perşembe 19:00

EN AZ İKİ DOZ AŞI OLMUŞ 18 YAŞ VE ÜSTÜ NÜFUS (%)	
2.DOZ AŞI YAPILMA ORANI	% 83,08
1.DOZ AŞI YAPILMA ORANI: % 91,66	
1., 2. VE 3. DOZ TOPLAMI	131.134.774
1.DOZ UYGULANAN	56.890.943
2.DOZ UYGULANAN	51.565.713
3.DOZ UYGULANAN	18.681.287

[1] ORDU, [2] OSMANİYE, [3] AMASYA, [4] MUĞLA, [5] KIRKLARELİ, [6] ÇANAKKALE, [7] ESKİŞEHİR, [8] BALIKESİR, [9] ZONGULDAK, [10] BARTIN

[10] ELAZIĞ, [9] AĞRI, [8] BITLİS, [7] MARDİN, [6] BİNGÖL, [5] MUŞ, [4] DİYARBAKIR, [3] SİİRT, [2] BATMAN, [1] ŞANLIURFA

TEST SAYISI	369.647	VAKA SAYISI	39.681	VEFAT SAYISI	139	İYİLEŞEN SAYISI	24.854
-------------	---------	-------------	--------	--------------	-----	-----------------	--------

Sağlık Bakanlığı COVID-19 verilerini açıkladı. Son 24 saat içinde 39 bin 681 vaka tespit edildi, hayatını kaybedenlerin sayısı 139 olarak kayıtlara geçti.

Bir günde toplam 369 bin 647 test yapılırken, iyileşen hasta sayısı 24 bin 854 olarak kaydedildi.

En az 2 doz aşı olmuş 18 yaş üzeri nüfusu kapsayan verilere göre Türkiye'de 2. doz aşılama ortalama yüzde 83,08 oldu. 1. doz ortalaması yüzde 91,66 olurken, 1., 2. ve 3. doz aşısını olan vatandaş sayısı toplamda 131 milyon 134 bin 774 'e yükseldi.

Yüzde 86,2 ile Türkiye'de en çok aşılananın gerçekleştirildiği Ordu'yu Osmaniye, Amasya, Muğla, Kırklareli, Çanakkale Eskişehir, Balıkesir, Zonguldak ve Bartın takip etti.

Yüzde 59,2 ile Türkiye'de en az aşılananın gerçekleştirildiği Şanlıurfa'yı sırasıyla Batman, Siirt, Diyarbakır, Muş, Bingöl, Mardin, Bitlis, Ağrı ve Elazığ takip etti.

Sağlık Bakanı Koca, sosyal paylaşım sitesi Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, "İki faktörü birlikte düşünmek zorundayız. Vaka sayıları yakın günlere kıyasla iki katına yaklaşıyor. Öte yandan, vakalar içinde oranı giderek yükselen Omicron varyantının bulaşma kabiliyeti fazla. Mevcut durum, alışageldiğimizden çok daha dikkatli olunmasını şart kılıyor" dedi.

7 Avrupa ülkesi Türk yolcu kabul etmeyecek

Omicron varyantı nedeniyle 7 Avrupa ülkesine Türk yolcu kabul edilmeyeceği açıklandı.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (SHGM) Omicron varyantı nedeniyle ülkelere giriş tablosunu güncelledi. Yapılan güncelleme kapsamında başta Avrupa ülkeleri olmak üzere birçok ülkeye giriş şartları değiştirildi. Omicron varyantı nedeniyle alınan karar doğrultusunda Hollanda, Hırvatistan, İspanya, İzlanda, İsviçre, İtalya, Lüksemburg'a Türk yolcu kabul edilmeyeceği açıklandı. Bu arada Türkiye'den İsveç'e seyahat etmek isteyen yolcuların aşı kartı ibraz etmeleri durumunda ülkeye giriş sağlayabilecekleri ifade edildi.

Test zorunluluğu

Güncelleme kapsamında bazı ülkelere giriş şartlarında da değişiklik oldu. Bu bağlamda Türkiye'den Irak'a seyahat eden yolcular, 14 günlük karantina kurallarına uyacak. Bağdat, Necef, Basra'ya seyahat edecekler kişilere en geç 72 saat, Süleymaniye'ye seyahat edecekler kişilere ise en geç 48 saat önce alınmış PCR testi sonucu ibraz etme zorunluluğu getirildi.

İran'a PCR testi yaptırmayan yolcu giremeyecek

İnternet sitesinde yer alan bilgilere göre, Türkiye'den İran'a geliş yapacak yolculardan ise azami 72 saat süreli PCR testi talep edilirken, test yaptırmayan yabancıların ise ülkeye alınmayacağı kaydedildi. Yolcuların karantinaya tabi olabilecekleri ifade edilirken, yolcuların en geç 14 gün öncesinden tüm aşıların olduklarını dair belgeyi

ibraz etmesi gerektiği belirtildi. Ayrıca Türkiye'den gelen yolcuların varış noktasında hızlı antijen testine tabi olabilecekleri açıklandı.

Portekiz de testi zorunlu yaptı

SHGM'nin internet sitesinde yer alan seyahat kuralları güncellenmesinde aşılammış yolcuların Portekiz'e girmesine izin verilmeyeceği kaydedildi. Aşılama durumları fark etmeksizin tüm yolcuların negatif PCR test sonucuna sahip olması gerektiği ifade edildi. Testin ayrıca ilk kalkıştan en fazla 72 saat önceden yaptırılmış olmasının altı çizildi.

Merkez Bankası'na göre de döviz satışı yok!

Alaattin AKTAŞ

31 Aralık 2021 Cuma

✓ Önce BDDK verileri çıktı ortaya: 20 Aralık akşamı vatandaş döviz satmamış, tam aksine almıştı.

✓ Şimdi de Merkez Bankası verileri: 17-24 Aralık haftasında gerçek kişilerin döviz hesabı yalnızca 136 milyon dolar geriledi. Herhalde kimse bu kadarcık satışla kurların üçte bir düşmesinin sağlandığını söyleyemez. Aynı hafta tüzel kişiler ise 1.6 milyar dolarlık alım yaptı.

20 Aralık akşamı neler yaşandığını daha uzun süre tartışacağız. Ekonomide yeni rota çizilmeye çalışılan ve yeni enstrümanlar devreye alınan o akşam döviz kurunda yaşanan hızlı gerilemenin nedeni ne?

Ekonomi yönetimine göre vatandaş dur durak bilmeden döviz sattı.

Bazı bankacılara göre o gece milyarlarca dolarlık döviz satışı gerçekleşti.

Muhalefete göre ise hem kamu bankaları eliyle, hem Merkez Bankası tarafından çok yüklü miktarda döviz satılarak piyasaya müdahale edildi.

Sonuçta döviz neredeyse üçte bir oranında geriledi.

Şimdi o akşam ne olduğu konusunda kimin ne söylediğini bir kenara bırakın.

Gelin hep birlikte sayılara bakalım.

Geçenlerde BDDK'nın verileri açıklandı; vatandaş 20 Aralık'tan 21 Aralık'a geçişte döviz satmamış, tam tersine küçük miktarda da olsa alım yapmıştı.

Dün Merkez Bankası'nın verileri açıklandı. Merkez Bankası'nın verileri haftalık durumu, yani 17-24 Aralık haftasındaki gelişmeleri yansıtıyor ve BDDK'nın verilerinden çok da farklı bir durum yok.

Ne güneş balçıkla sıvanıyor, ne müdahale edilmediği sürece sayılar gerçek durumu yansıtmaz özelliğini yitiriyor!

Geçen hafta ne oldu

Merkez Bankası verilerine göre 17-24 Aralık haftasında yurtiçi yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin mevduatı görünürde 1.2 milyar dolar arttı. Ancak parite etkisi gerçek artışı gölgeledi. 274 milyon dolarlık parite etkisi giderilince toplam artışın 1.5 milyar dolara dayandığı görüldü.

Gerçek kişilerin döviz hesapları bu bir haftada net olarak 136 milyon dolar azalırken, tüzel kişilerin hesaplarında 1.6 milyar dolarlık artış kaydedildi.

Döviz hesaplarında 17-24 Aralık farkı (Milyon dolar)

	Stok farkı	Parite etkisi	Net fark
Gerçek kişiler	-429	-293	-136
Tüzel kişiler	1.613	19	1.594
Toplam	1.184	-274	1.458

Ah bu sayıların gözü kör olsun!

Ne diyorduk göğsümüzü gere gere:

"Öyle bir paket açıklandı ki, vatandaş dövizini satmak için ne yapacağını bilemez oldu; sattı da sattı ve bunun sonucunda da döviz işte böyle düştü!"

Hani nerede? Nerede bu satış?

BDDK'nın verileri de, Merkez Bankası'nın verileri de öyle piyasayı adeta alt üst edecek, dövizin üçte bir oranında gerilemesi sonucunu doğuracak boyutta bir satış olmadığını gösteriyor. Hatta net olarak satış değil alım yapılmış.

Peki şu durumda o günkü döviz kim sattı?

"Arkadaşlara" bir daha mı sorsak ki **"Biz bir şey yaptık mı"** diye!

Bir yıl önce ne yazmışım...

Ve nihayet gidiyor... 2020'den söz ediyorum.

Her ne kadar 30 Aralık'tan 31 Aralık'a geçmekle 31 Aralık'tan 1 Ocak'a geçmek arasında hiç fark yoksa da bir takvim belirlemiştir işte ve umuyoruz ki çok şey değişecek.

Umut bu kez yalnızca fakirin değil, tüm insanlığın ekmeği!

Bir nükleer felaket yaşamazsak...

Dinozorları yok eden türde bir göktaşının altında kalmazsak...

Covid-19 yerini Covid-20'ye ya da adı her ne olacaksa yepyeni ve daha beter bir virüse bırakmazsa...

Kişisel olarak başımıza bir felaket gelmezse...

İş bulursak, aş bulursak, ekonomimizi biraz düzeltebilirsek 2021 pekala 2020'den daha iyi bir yıl olur.

Hani Bektaşî babasının getirilen iki testi şarabın ilkinden bir yudum alıp **"Bana diğerini verin, onu tatmaya gerek yok, çünkü bundan kötü olamaz"** demesi gibi 2021 şu an için 2020'den kötüsü olabilir mi?

Ama kendimizi öyle fazla da kaptırmayalım. Hele hele **"Aşı da bulundu, yaza kalmaz her şey normale döner"** diye sorunu bıçakla kesip atabileceğimizi hiç düşünmeyelim. Koronayı yensek bile, ekonomide uğradığımız tahribatı gidermek kolay mı olacak sanıyorsunuz.

Ve geldik bugüne...

Dilimizde çok sevimsiz bir söz var:

"Gelen gideni aratır."

Bu daha çok kişiler için kullanılır ama bu kez yıllar için kullandığımızda da 2021'in 2020'yi arattığı gün gibi ortada.

Koronadan kurtulmak şöyle dursun, daha kötüye gittik.

Bakın, haftalardır her gün bir uçak düşmüş gibi kaybımız var; ama yavaş yavaş ısıtılan kurbağaya döndük, umursamıyoruz bile.

Kanıksamıştık koronayı... Ekonomi ise geçen yılki çöküşe kıyasla görece düzelmişti, şahane değilse de kör topal gidiyordu.

Bu durum adeta battı bize!

Faiz indirme saplantımız depreşti.

Eylüle kadar dokunmadığımız faizi indirmeye başladık.

Araba hep bir tarafa çekiyordu ama sürücü onu bildiği için alışkındı, ona göre geçiyordu direksiyona. Biz tuttuk yürüyen aksamı tamir edeceğiz diye tümünden bozduk ve arabayı ne zaman nereye çekeceği belli olmayan bir hale getirdik. Kıvranıyor şimdi sürücü. Tabii ki yolcular da...

Ya 2022?

Peki önümüzdeki yıl neler yaşayacağız...

Genellikle hep öyleydi ama şimdi bizi tümüyle siyasete odaklanılacak bir yıl bekliyor. Zamanında yapılacak seçime bile şunun şurasında bir buçuk yıl kaldı.

- Millet ittifakının adayı kim olacak?

- Erdoğan bu Anayasa'ya göre bir kez daha aday olabilecek mi, olamayacaksa bu konuda son sözü kim söyleyecek?

- İttifaklar genişleyecek mi?

Yıl boyunca bunları tartışacağız.

Ara ara yeni petrol ve doğalgaz yatakları keşfedip mutlu olacağız.

Kur korumalı mevduat hesabı tutmaz ve kur yine yükselirse ne yapacak, acaba bu kez nasıl bir çare peşinde koşacağız?

Sonra bir de bakacağız, 2023 için bir şeyler yazıyoruz...

Rahmetli Vehbi Koç'un öğüdünü unutmayalım:

En başa yazdığımız 1'in yanına her başarıda sıfırları ekleyelim ama o baştaki 1'i, yani sağlımızı yitirmeyelim. O zaman sıfırların hiçbir anlamı kalmaz çünkü.

Sağlıklı bir yıl dileğiyle...

Salınımın getirisi...

Ferit Barış PARLAK

31 Aralık 2021 Cuma

Üretim yatırımlarına, beklentiler yön verir...

* * *

Merkez Bankası'nın makro hedefleri, para politikası araçlarını kullanması ve gerçekleştirmeler, beklentileri şekillendirenler arasında önceliklidir...

* * *

Karmaşık görünür ama ekonomi bu kadar basittir...

* * *

Hedeften sapmalar, üreticileri endişelendirir...

Artan endişe, verimliliği düşürür...

Verimlilikteki düşüş, hedeften sapmaları büyütür...

Bu sonuç, üreticiyi, sermayesini değerlendireceği farklı arayışlara yönlendirir...

* * *

Birbirini tetikleyen/büyüten bu döngü, verimli bir yatırım ikliminin de;

Verimsiz bir yatırım ikliminin de temeline harç olabilir...

* * *

Beklentiler bu kadar önemliyken...

“Dövizde ihtiyaç dışı alımlar 8.30-8.50 bandında başladı...” diyenlerimiz;

“Dövizde ihtiyaç dışı alımlar 9.50-10 bandında başladı...” diyenlerimiz;

“Dövizde ihtiyaç dışı alımlar 11.50-12.50 bandında başladı...” diyenlerimiz varken...

* * *

Üretimi sürdürmek isteyenlerimiz:

“Dolar kuru 9.50’ye düşecek” diyenlerimiz ile,

“Dolar kuru 22 TL’ye yükselecek...” diyenlerimiz;

Hatta...

“Dolar kuru, müdahalenin yoğun olduğu 6.85 TL seviyesini görür” diyenlerimiz ile,

“Dolar kuru, 29 TL’yi aşar” diyenlerimiz arasında kalmışken...

* * *

Politika faizi düşürülünce, faizin düşmesini bekleyenlerimiz;

Bu adımla iç ve dış borçlanma faizlerinin yükseldiğini/yükseleceğini söyleyenlerimizin hangisinin haklı olduğunu, yaşananlardan değil, yaşayarak öğrenmeye mecburken...

VELHASIL...

Bu veriler ışığında:

- a. Yatırım/üretim/ihracat/istihdam artar...
- b. Endişe düşer...
- c. Verimlilik artar...
- d. Sermayeyi korumanın/artırmanın tek yolunun reel üretim ekonomisi olduğu anlaşılır...
- e. ...

Abdulkadir Selvi

İçişleri Bakanı Soylu'dan tüyler ürperten açıklama

31 Aralık 2021

PKK ile iltisaklı DİAYDER'in referansıylar İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne yerleştirilenlere yönelik teftiş başlatması üzerine gelen eleştirilere İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, "Şehirlerde terörizmle mücadele etmeyecek miyiz?" diye tepki göstermişti. Soylu, Sabancı suikastı sanığı Fehriye Erdal örneğini vererek:

"Fehriye Erdal kimdi? Çok yüksek korunaklı Sabancı Center'a nasıl girmiştir?" diye sormuştu. DHKP-C Militanı **Fehriye Erdal**, Susurluk kazasında yaşamını yitiren eski emniyet müdürlerinden **Hüseyin Kocadağ**'ın referansıylar temizlikçi olarak Sabancı Center'a girmiş ve büyük bir katliama imza atmıştı.

Bunu neden anlattım. İstanbul Belediyesi'ne yönelik teftiş başlatılması üzerine bu durum **Ekrem İmamoğlu** hakkında mağduriyet algısı oluşturur şeklinde değerlendirmelere konu olmuştu. AK Parti içinde de bu yönde düşünenler vardı.

Hem bu olay hem de CHP Genel Başkanı **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun 'Tüm belediyelerimizin telefonları dinleniyor' iddiası, AK Parti MKYK'da gündeme getiriliyor. Orada İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu** enteresan bir bilgiyi paylaşıyor. Öğrenince irkildim. Çünkü **Soylu**, İçişleri Bakanı olarak devletin önemli bilgilerine sahip birisi.

8 AYDIR TAKİP ETMİŞLER

Soylu, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na yakın bir mevkide İçişleri Bakanlığı'nın yeri olduğunu belirterek, "**Ben İstanbul'da olduğum zaman görüşmelerimi orada yapıyorum. 8 aydır beni takip ediyorlarmış. Ben usul olarak misafirlerimi kapıda karşılar, kapıda uğurlarım. Bunların hepsini takip etmişler**" diyor.

KİMLERLE FOTOĞRAFLARI VAR?

Süleyman Soylu, sözde din adamlarından oluşan DİAYDER'in PKK ile ilişkisi hakkında da bilgi veriyor. **"DİAYDER'dekiler PKK ile bağlantılı. Onların kimlerle fotoğrafları olduğunu, bu fotoğrafları nerede çekti olduklarını biliyoruz"** diye konuşuyor.

2022'DE SİVİL İTAATSİZLİK

Soylu bir bilgiyi de paylaşıyor. KCK çok deşifre olunca PKK'nın şehir yapılanmasında YSP'ye ağırlık verdiğini belirtiyor. **"2022'de bütün hedefleri sivil itaatsizlik eylemleri"** diyor.

ERDOĞAN, '2022 DAHA İYİ OLACAK'

CUMHURBAŞKANI Erdoğan, MKYK toplantısında ekonomiye ilişkin önemli değerlendirmeler yapıyor. Türkiye'nin yeni bir ekonomik modele geçtiğini anlatan **Erdoğan**, **"Ekonomide olması gereken buydu. Önümüzdeki günlere ilişkin olarak ekonomide bir sıkıntı gözüküyor. 2022 yılı daha iyi olacak"** diyor. Bu arada AK Parti MKYK'da ağırlıklı olarak yeni ekonomi modeli ele alınıyor. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın ardından Hazine ve Maliye Bakanı **Nureddin Nebati** geniş kapsamlı bir sunum yapıyor. **Nebati**'nin kendinden emin tavrı ve piyasalara hakimiyeti destek görüyor.

EKONOMİYE DAİR 3 BAŞLIK

Nebati'nin konuşmasında şu noktalar ön plana çıkıyor.

1 Döviz istikrara kavuşacak.

2 20 Aralık günü Cumhurbaşkanı'mızın açıklaması ile dövizdeki rüzgâr tersine döndü. Bu da Cumhurbaşkanı'mıza duyulan güvenin göstergesiydi. O gece Hazine'den de Merkez Bankası'ndan da bir kuruş çıkmadı. 20 Aralık gecesi vatandaşlar 1 milyar dolar bozdurdu.

3 2022 yılı ekonomi açısından rahat bir yıl olacak.

DÖVİZİN DÜŞMESİ, OYLARI NASIL ETKİLEDİ?

Döviz yükselirken iktidarın oylarındaki gerileme dikkati çekiyordu. Peki doların düşüşe geçmesi oyları nasıl etkiledi? Bu sorunun yanıtını **Hilmi Daşdemir**'in başkanı olduğu Optimar'ın anketinde buldum. Çünkü Optimar'ın anketi tam 20 Aralık günü başlamış. Optimar, 20-28 Aralık tarihlerinde 2526 kişi ile görüşmüş. Optimar'ın kasım ayı anketi ise doların tam da tırmanışa geçtiği bir döneme gelmişti. O nedenle sonuçları kıyaslamalı olarak vereceğim.

Ve bingo. İlk olarak dövizdeki düşüşle ilgili sorunun yanıtıyla başlayalım. Doların düşmesi AK Parti'yle ilgili göstergelere iki açıdan olumlu olarak yansımış.

1- Optimar'ın kasım ayı anketinde AK Parti'nin oy oranı yüzde 37.5'e çıkmıştı. Aralık anketinde ise AK Parti iki puanlık bir yükselişle 39.1'e çıkmış.

2- Ekonomiyle ilgili sorunu hangi parti çözer denildiğinde kasım ayında ankete katılanların ancak yüzde 27.88'i 'AK Parti çözer' demişti. CHP çözer diyenlerin oranı ise yüzde 25.17 olmuştu.

EKONOMİDEKİ SORUNLARI KİM ÇÖZER

Aralık ayı anketinde de Türkiye'nin birinci sorunu olarak yüzde 65.4'le ekonomi çıkıyor. Ama 20 Aralık'ta alınan kararla doların düşürülmesi, ekonomiyle ilgili sorunu kim çözer denildiğinde yine AK Parti'nin işaret edilmesini sağlamış.

Ekonomiyle ilgili sorunu hangi parti çözer sorusuna ankete katılanların yüzde 32.3'ü AK Parti derken, CHP diyenlerin oranı gerileyerek yüzde 21.3'e inmiş. Üçüncü ve dördüncü sıralama ise değişmemiş. Üçüncü sırada yüzde 16'yla hiçbir diyenler, dördüncü sırada ise yüzde 14.3'le kararsızım diyenler geliyor.

Hep söylüyoruz, muhalefetin sorunu burada yatıyor. Türkiye bu kadar önemli bir ekonomik dalgalanmadan geçerken doların 18 liraya çıktığı bir ortamda dahi halkımız 'CHP bu işi çözer' demiyor. Neden? Çünkü CHP halka güven vermiyor. Kemal Bey, bu işler bakanlıklara baskına gitmekle olmuyor. Halka güven vereceksin, güven...

Esfender KORKMAZ

Ekonomi yönetimi bir panik yaşıyor!

31 Aralık 2021 Cuma

Dün dolar kuru 13,00 oldu. Aralık ayının ilk 20 günü kadar hızlı artmaz ama bu günkü koşullarda kur istikrarı sağlamakta mümkün değildir.

2021 yılının ilk üç çeyreğinde Türkiye yüksek büyüme yaşadı. Bunun bir nedeni 2020 baz yılındaki düşük büyüme, diğer bir nedeni de serbestleşmeden doğan canlılıktı. Dördüncü çeyrekte aynı büyüme olmayacak. Çünkü, TL krizi nedeni ile üretimde gerileme var. İthal ara malını yerine koyamam diye çoğu işletme üretimini durdurdu veya düşürdü.

Türkiye'de TL'ye güven olmadığı için, birçok sektör dolar veya Euro ile fiyat veriyor. Söz gelimi tershanelerde, gemi sanayiinde boya ve işçilik bile Euro olarak veriliyor. Önceki gün konuştuğumu bir tershane sahibi 2021 yılını değerlendirirken şöyle konuştu; **"2021 için 6 yeni gemi yapımı için görüşme yaptık. Kapasite nedeni ile ikisini elemek istiyorduk. Ama bunların tamamı vazgeçti."**

Talep açısından bakarsak, toplam talepte de artış yok. Mal kıtlıkları da üretimde düşme ve arz yetersizliği açısından ortaya çıktı.

Yatırımlar zaten üçüncü çeyrekte eksi olmuştu. Dördüncü çeyrekte TL krizi ve ekonominin yanlış yönetilmesi nedeni ile daha da gerileyecektir.

Dördüncü çeyrekte büyümeyi pozitif etkileyen tek faktör, ihracatın ithalattan daha fazla artmış olmasıdır.

Özetle 2021 dördüncü çeyrekte önceki çeyreklere göre büyüme düşecek ve işsizlik artacaktır.

Enflasyona gelince... Yüksek kur, tarımsal üretimde düşme, navlun fiyatlarında artış, üretim maliyetlerini artırdı ve mal arzını düşürdü. Aralık ayında TL krizi ve ekonomi yönetiminin yanlışları, piyasada panik yarattı. Eğer TÜFE doğru açıklanırsa, aylık TÜFE yüzde 8-10 dolayında olacaktır.

Bunu da hiper enflasyona gidiş olarak tarif edebiliriz.

Hangi ekonomide olursa olsun, yapısal sorunlar varsa, fiyat istikrarı için önce bu sorunlar çözülmelidir. Türkiye de, demokrasi ve hukuki altyapı bozuldu. Kurumsal devlet parti devleti oldu. Kamu harcamaları, itibardan tasarruf olmaz diye etkin kullanılmıyor. Piyasada oligopol yapı var. Bu sorunları çözmek zaten bu günkü iktidarın işine gelmez. Ama bilmek gerekir ki, ekonomik krizlerde de hiçbir iktidar da yerinde kalamamıştır.

Gelir dağılımında aşırı bozulma var. Hükümet asgari ücreti artırarak doğru yaptı. Ama yüksek enflasyonda bu ücretler de hızlı eriyecektir. Kaldı ki, asıl gelir ve servet transferi araçları, kamu özel işbirliğinde dolar olarak talep garantisi, kamu bankalarının kullanılması devam ettikçe, gelir dağılımı da bozulacaktır.

Bozuk gelir dağılımı ikili piyasa yapısı oluşturdu. Söz gelimi, 22 bin liraya deri yelek, 25 bin liraya bot satılıyor.

Ekonomi yönetimi de bunları görüyor ve fakat iki ara bir dere arasında kalmış ve panik yaşıyor.

Ekonomi yönetimi bir yandan Cumhurbaşkanı'nı memnun etmeye çalışıyor. Söz gelimi Merkez Bankası'nın faiz indirimi yapıp, cin fikirlerle telafi etmeye çalışması bu nedenledir. Ama çabaladıkça ekonomik istikrar daha çok bozuluyor.

Kur korumalı TL mevduatında başarı sağlanmadığı için yönetim ek önlemler almaya başladı.

1. 10 Aralığa kadar, döviz mevduatında yüzde on bozulma sağlayan bankaların munzam karşılığına daha yüksek faiz sağlanacak. Gerçekte ise kamuda kararlar tüm ekonomiyi kapsayacak şekilde olur. Bu tür pazarlıklar devlette değil, Tahtakale piyasasında olur.

2. Döviz hesaplarından alınan komisyon yüzde 1,5 'a çıkarıldı. Aslında ise Zaten döviz mevduatı olanlar tedirgindir. Bu şartlarda artık döviz de yastık altına girecek demektir.

3. TL kredisi alanlar, döviz almayacağım diye, taahhüt verecek.

Dünyada, yatırım kredileri proje üzerinden verilirken, Türkiye'de seçim popülizmine göre verilirse, sonuçta böyle olur.

Ekonomi bu günkü iktidar anlayışı ile yönetilemez. Cumhurbaşkanı devlet bir anonim şirket gibi yönetilmeli dedi. Zaten bu anlayışla istikrar sağlanamaz. Çünkü özel sektör özel fayda ve kar esasına, kamu sektörü ve devlet sosyal fayda, toplumsal refah anlayışı içinde çalışır. Kar değil etkinlik önemlidir. Üstelik bu kural iktisatta alfabenin ilk harfidir.